

FR. ROJEC:

Tončkove sanje in Miklavžev večer.

Mladinska dvodejanjka za manjše odre.

Osebe: Sv. Miklavž. Angel. Prvi, drugi parkelj. Tonček, siromašen vaški deček. Njegova stara mati. Peter, njegov oče. Gospa. Malka, njena hčerka. Sluga Hruška. Pavle.

(Dalje.)

Drugo dejanje.

Oprema odra kakor v prvem dejanju.

Tonček

(leži in spi za mizo na klopi kakor v I. dejanju. Hipoma sede, si pomane oči in pogleda okrog sebe.)

Oj, čujte, čujte, stara mama,
veliko srečo tudi nama
to noč nakloni dobri Bog
in naju reši vseh nadlog! . . .

Babica

sedi na zapečku in sloni z glavo na peči, kakor bi spala. Dvigne glavo.)

Sirotek srečo mi naznanja,
ki se o njej sedaj mu sanja.
Ko v siromaštvu se zbudi,
še huje to ga zaboli!

Tonček.

Ne sanja zdaj se meni več!
Pripovedujem vam bedoč,
kar v sanjah gledal vrh neba
sem vpričo svetlega Boga,
a to vse bilo je tako
prepričevalno in živó,
da se zares vse še nocoj
zgodilo bo tu pred menoj!

Babica.

Kaj pa si v sanjah videl, kaj?
O tem kaj več povej mi vsaj!

Tonček.

Z zemljé v Miklavževo stanico
je angel dvignil mi dušico.
Miklavž pa čislan je gospod
in ravno svoj praznuje god.
Nadangel ga v škrlat odene
in mitro mu na glavo dene.
Nebeščani prihajajo
in roke mu podajajo.
Naposled sam nebeški Oče
v kočiji zlati priropoče,
objame ga in presrčno
čestita, stisne mu rokó.
Miklavž na prestol svoj ga vede,
a sam Mu nizko k nogam sede.
Nadangel se približa še,
razgovor potlej se prične,
kako ubožcem se na sveti
godi po mestih in med kmeti.
Nadangel spomni se namé,
o meni jima vse pove.
Bog brž pokliče me pred sebe
in me povpraša za potrebe,
obljubi mi, da noč še to
izpolni srčno mi željó!

Babica.

In kakšno željo, Tonček bori,
izrekel si pred Bogom gori?

Tonček.

„Očeta dragega enkrat
na zemlji še bi videl rad,
da svojo drobno bi rokó
podal za vedno mu v slovó!“
Tako sem vzdihnil, Stvarnik sveti
pa potolaži me z obeti:
„Nocoj še bodeš ga objel,
pri sebi potlej ga imel
in danes boš prejel zaklad,
da boš vse žive dni bogat!“
Potem me vpraša Bog še to,
kdo tu najbolj sirov je z mano.
Globoko sem se Mu in vdano
priklonil ter dejal takó:

„Gospa, ki moja je soseda,
sovraži me, grdó me gleda!
Ker v krasnem gradu gospoduje,
sosedov bornih se sramuje
in me iz siromašne kočē
na vsak način pregnati hoče,
da vrt bi tam si naredila
ter grad svoj bolj še okrasila!“

Babica.

Haha, tako si jo zatožil
in jezo božjo nanjo sprožil?!
Če ni je že, pa jo zato
udaril Bog bo še hudó!

Tonček.

Poklical njenega duha
takoj gor predse je s sveta,
pokazal name in ostró
pokaral zbegano gospó . . .
Zabliska se, in silni grom
pretrese ves nebeški dom;
še huje Bog se razsrdi,
pokaže nanjo in veli :
„Poberi se za čase večne
dol med zavržence nesrečne!“

Babica.

Tedaj jo kaznoval je res
in pahnil v pekel iz nebes!

Tonček.

Seveda, a potem smo vsi
z Miklavžem dol na svet odšli.
On tudi mene zdaj obišče
in mi zlatnikov dá perišče.
Kot čul bi zvonček, se mi zdi:
brž mizo v sredo pomakniva
in z belim prtom pogrnila!

(Obleče si suknjico, stopi na tla in spravi svojo posteljo nazaj pod klop.)

Babica

(stopi na tla.)

Po volji naj se ti zgodi!

A sanje so le sanje,

nikakor ne dejanje!

(Gre v čumnato, se takoj vrne z belim prtom in pogrne mizo.)

Oba

(primeta za mizo in jo postavita v sredino sobe.)

Tonček

(spleza na klop, vzame s peči svetilnico, jo privije, da močnejše sveti, in jo postavi na mizo. Medtem govori:)

Zavest mi pravi, ki ne laže,
da skoraj se iz sanj prikaže
dejanje živo k nama v hram,
saj to obljubil Bog je sam!

(Pade na kolena ter povzdigne roke in pogled kvišku.)

Zato še enkrat prav srčno
povzdignem prošnjo gor v nebo:
Oj, pridi, sveti Nikolaj,
in mi darov nebeških daj!

(Nekdo potrka zunaj na vrata.)

Tonček

(hitro vstane, stopi k vratom in jih odpre.)

Gospa, Malka

(stojita na pragu.)

Gospa.

Pozdravljena, soseda draga!
Za dovoljenje prosim vaju,
če smem stopiti v sobo s praga
in svetemu tu Nikolaju
pripraviti prihod vesel,
ki vaju bede bo otel!

(Dalje.)

